

uradnih konferencah na šolah zahtevali od učiteljstva, da podpiše to resolucijo proti »Narodni Prosveti«.

Da, filozofija pravice! To je znanost, ki kot ostale moralne znanosti, ne leži niti v povojih.

(Nietzsche)

— Kaj pravi opozicija JUU k premeštitvi predsednika Dimnika v Beograd. Opozicionci pišejo: »Na drugo šolo ga ni mogel namestiti, ker je gosp. Dimnik usposobljen za pouk defektne dece, a na ti šoli je slučajno upravitelj Rašić. — G. minister je najlepše mislil v vsakem pogledu. On je veroval, da se bosta ona dva na istem zavodu sporazumela in spoprijateljila in se bo tako počasi pomirilo tudi učiteljstvo in se posvetilo svojemu glavnemu in pravemu poklicu.« — Ali si morete misliti večjo pokvarjenost od tega. Kakšna je ta morala? V Beogradu je poleg 2 razredov za defektno dečo na šoli, kjer je upravitelj Rašić, še 16 razredov za defektno dečo na drugih šolah. Ni samo navčnost, temveč tudi zloba, da se skuša učiteljske zahteve in stališče vsega učiteljstva obračati tako, kakor bi obstojal kak osebni spor med predsednikom Dimnikom in Rašićem ter se mora zaradi tega sedaj boriti učiteljstvo. Poleg cinizma in sadizma je v ljudeh, ki se poslužujejo takih sredstev, velika porcija pokvarjenosti, da obračajo zadevo v tako smer. Na drugi strani imajo učitelje za zelo nesposobne, ker mislijo, da bodo verjeli takim intrigam. No, dosedanja praksa in metode so pokazale, da je vsaka opozicija iz Beograda rušila upravo udruženja. To delajo le taki, ki niso v upravi in bi to radi bili, zato pa rušijo vsakega predsednika, ga osebno napadajo, mu jemljejo ugled in čast, pa naj se še tako idealno bori za učiteljske pravice. Skrajni čas je, da se učiteljstvo izven Beograda otrese varušva, ki si ga prisvaja nelegitimna grupa beograjskih učiteljev nad centralno upravo JUU.

Vedno in vedno dela človek le to, k čemur ga sili njegova natura.

(Machiavelli)

— Uspela prireditelj PRK v Banji Loki. Lepa in prijazna jesenska nedelja nas je združila tudi v našem tako maloznanem in zapuščenem kočevskem kotu. V beli Banji Loki, tam doli nad temno šumečo Kolpo, se nas je zbralo iz vseh onih oddaljenih šol Borovca, Brige, Kostela in drugih, preteklo nedeljo, 18. oktobra, ko smo prisostvovali Albrehtovi 4. dejanski lutkovni igrici »Koren lečen«, odigrani po marljivem lutkovnem odseku PRK.

na osnovni šoli v Banji Loki pod vestnim vodstvom tov. upravitelja D. Prešerna. Polna šolska soba in navdušeno odobravanje mlade in starejše publike je bilo v dokaz, da je igra uspela nad vse zadovoljivo in je prireditelj sam čestitati.

— Diplomski izpit za stalne učitelje meščanskih šol so položili v rednem jesenskem roku sledeči slušatelji in slušateljice: Višje pedagoške šole v Zagrebu: 1. Drnovšek Marija, 2. Gliha Dragutin, 3. Grim Gabriella, 4. Knežević Anton, 5. Kobilica-Brenk Marija, 6. Koletić Marijan, 7. Migić Reginald, 8. Mihaelinović Slava, 9. S. Novaković Ines, 10. Omerhodžić Ahmed, 11. S. Pavlović Marija Jakobina, 12. Plečar Branka, 13. Robotić Ljubica, 14. Saračević Hasan, 15. Stipančić Danica, 16. Tomažić Josip, 17. Prek Pavla, 18. Franjković Pavel. — Predsednik izpitne komisije je bil g. dr. Stjepan Bosanac, rektor Višje pedagoške šole.

— Tovariši, tovarišice! Zimski večeri se bližajo. Deča si želi dobre knjige — knjige pravljic. Dobro in ceneno knjigo dobite pri Učiteljskem domu v Mariboru, saj stane danes 1 izvod »Prekmurskih pravljic« samo 7 dinarjev. Kdor je kdaj te pravljice čital v šoli, ta ve, kako so se deci prikupile. Tovariši, tovarišice, sezite po njih! Prvi zvezek bo kmalu pošel.

— Praktični učiteljski izpiti na drž. učiteljski šoli v Ljubljani, ki so se vršili v dneh od 16. do 29. oktobra 1936. pred izpitnim odborom pod predsedstvom direktorja Marolta Nandeta, so se končali s sledečim uspehom: S prav dobrim uspehom so napravili izpit sledeči učitelji (-ice) pripravniki: Barle Nikolaj, Horvat Antonija, Janškovec Leon, Matjan Matvez, Maučič Marija, Milavec-Cebular Danila, Mišič Danijela, Rape-Raznožnik Albina, Ravnikar Ana, Trdan Anton in Vrčon-Engelman Milena. Z dobrim uspehom: Adamič Marija, Binter Marijan, Cerar Bogomir, Cvar Miroslav, Čučulović Grundner Franja, Javornik-Svetlić Ana, Jurko Zlata, Kastelic Rozalija, Klemenc Ljudmila, Kos Emilija, Kostelec Marta, Kovač Angela, Krašnja Ivan, Mayer-Peterca Viljemina, Rupnik Ivan, Slapar Nikolaj, Slibar-Spazier Olga, Švigelj Angela, Vučajnik Franc, Založnik Nada in Zamljen Ludvik. Reprobriranih je bilo do aprilskega termina 7 kandidatov in 7 kandidatke, 1 kandidatka pa izpita ni nastopila. Izpitni odbor.

LISTNICA UREDNISTVA

Tovariš Ami. Vaš članek Pravda o smrti je izpadel iz prejšnje številke »Učiteljskega tovariša«, toda ne po krivdi uredništva.

— I Netočnosti v šolskih knjigah. Čeprav so knjige odobrene od šolskih oblastev, sem v njih le zasledil naslednje netočnosti: Da je Nemanja prvi srbski kralj, ki se je kronal v Rasu; da so obale reke Tare iz marmorja in da je bila Boka Kotorska najmočnejša srednjeveška pomorska utrdba. (»Politika« 31. X. 1936.)

Učiteljski pravnik

— Š Prestanek službe po § 104/9 U. Z. in posledice. Došel mi je na uho glas, da v »Roč. katalogu« ni jasno obrazložen gornji § U. Z. in njega posledice, zato prosim, prečitajte na str. 63. točko 9. in zadnji odstavek na isti strani ter še 2 besedi na naslednji strani ter točko 11. na str. 43. Komur ni jasno tam obrazloženo, prosim, naj piše na uredništvo »Učit. tovariša« »Pravnik« za pojasnilo.

V. G.

Mladinska mafica

— Vsem šolam, ki so bile doslej brez naročnikov, smo poslali po 1 številko »Našega roda« na ogled. Kdor lista ne misli naročiti, naj ga vrne.

— »Naš rod« skrbi za napredek v šoli in je učencem v pomoč; je list, ki ima snov razdeljeno za višje in nižje razrede in je tudi temu primerno pisan; je najobsejnejša naša mladinska revija, ker obsega vsaka številka po 40 strani; je najbolje in najbogateje ilustriran mladinski list v državi; pri njem sodelujejo vsi naši najboljši mladinski pesniki, pisatelji in ilustratorji.

— mm Prva številka »Našega roda« je pošla. Tiskamo še 2000 izvodov in jutri bo številka razposlana tudi zadnjim naročnikom. V nekaj dneh jo prejmejo vsi, ki so jo naročili.

— mm Redke so šole, ki nimajo nobenega naročnika, ali nekaj takih je vendarle tudi letos. Niso to samo enorazrednice in prav zanimivo bi bilo izvedeti, katere šole gredo s takro malomarnim prezirom mimo kulturnega prizadevanja Mladinske matice, da ne naročijo niti enega izvoda naše mladinske revije.

Stanovska organizacija JUU

Za stanovsko smer organizacije

Sklepi steskkih društev.

V dosedanjem pravcu naj se delo izvršnega odbora in sekcije dosledno in energično nadaljuje.

(Sresko društvo Logatec)

Odobravamo v polnem obsegu stališče in delo glavne skupščine v Novem Sadu in pozivamo sekcijo in centralo JUU, da vztraja neomajno na stanovski liniji.

(Sresko društvo Celje)

Soglasno in v polnem obsegu odobramo stališče in delo glavne skupščine v Novem Sadu ter izražamo sekciji in centralni upravi JUU svoje neomajno zaupanje s pozivom, da v borbi za stanovsko nezavisnost udruženja in za zboljšanje moralnega in materialnega položaja učiteljstva odločno vztraja na svoji dosednji poti.

Iz izvršnega odbora

— iz Predsednik Jugoslovenskog učiteljskog udruženja — Beograd. — Jajce 19 X. — Sa jesenje izborne skupščine učiteljstva sreza jajačskog jednoglasno Vam izražavamo svoje poverenje i zahvalnost na energičnom zastupanju učiteljskih interesa. — Uprava.

— iz Dimniku — Kralja Milutina 66 — Beograd — Kriva Palanka 27 X. — Učitelji sreza krivopalačskog pozdravljaju Vas i mole da i dalje nepokolebljivo branite učiteljska prava. — Uprava.

— iz Predsednik Jugoslovenskog učiteljskog udruženja — Beograd — Kralju Milutina 66. — Županja 19 X. — Jednoglasno izabrani odbor i cela skupština sreza županjskog pozdravljaju Vas i izražava Vam i upravi puno poverenje. — Uprava.

Iz društva Vabila

— JUU — SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBOR-MESTO ima svoj redni občni zbor v četrtek dne 12. novembra 1936. ob pol 9. uri na l. dekliski narodni šoli v Miklošičevi ulici. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika. — 2. Poročilo tajnika. — 3. Blagajniško poročilo. — 4. Poročilo nadzorstva. — 5. Volitve odbora in odsekov. — 6. Gospodarsko in stanovsko politično vprašanje. — 7. Slučajnosti.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V LJUTOMERU bo imelo svoj redni občni zbor dne 14. novembra t. l. v Gornji Radgoni, z začetkom ob pol 11. uri. Zborovanje bo celodnevno. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Poročilo o banovinski in glavni skupščini JUU in predsedništem zboru. 3. Situacijsko poročilo v zvezi z dopisi. 4. Poročilo upravnega in nadzornega odbora. 5. Nova pravila JUU in pravilnik. (Ivanjšič.) 6. Volitve (ob 12. uri). 7. Ustanovitve podpornega fonda. 8. Proračun in članarina za leto 1936/37. 10. Slučajnosti. Letos si znova volimo upravo. Kandidatne li-

Tri stvarci...

Najpoprej jo je dolgo sam preizkušal, župnik Kneipp, preden je dal sladni kavi, pripravljeni po njegovih navodilih, tudi svoje ime, svojo sliko in svoj podpis. To troje pa je še tudi dandanes na vsakem pristnem zavitku

Kneippove sladne kave

Šolski radio

— r VII. teden. Torek 10. novembra bo predavala ga. Milena Vrčon »V Haagu v palači miru.« Razpored: 1. V času brez miru — v palači miru. 2. Mirovne težnje v povojni dobi. 3. Zakaj je nastala palača miru. 4. Kdo jo je ustanovil. 5. Kakšna je (podroben opis zunanosti in notranosti). 6. Nje pomen in vloga v sedanjosti. II.—III.

Petek 13. novembra bo podal g. Miroslav Zor v dialogu z učencem temo »Postanek in uporaba lesa«. Listje odpada. — Gozd, tovarna lesa. — Od gozda do delavnice. — Od zibel do groba. — Les v papirni in kemični industriji. II.—III. V ponazoritev je dobro, ako pripravite nekaj lepo barvanih jesenskih listov, nekaj vrst lesa, lesno ogelje in pepel, papir in lepenko, nekaj slik o obdelavi in uporabi lesa ter o izdelavi papirja. Kot eventualno pripravo ali utrditve, čitanje: Postelja gospoda Fibriha (Mlad. mat. 1936).

— r V kmetijskem radiu bo predaval v nedeljo 8. novembra ob 16. uri g. Jože Krekar: Prezimovanje cvetličnih gomoljev.

Kaj vse pišejo o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

— I Za zvišanje plač uradnikom. Po »Trgovskem listu« priobčuje tudi »Domoljub« od 28. X. naslednjo notico: Ko so bile zadnjič znižane uradniške plače, se je utemeljevalo, da so cene vsem pridelkom padle in da se je življenje pocenilo. Če je morda takrat ta argument tudi veljal, danes prav gotovo ne velja več in zato je treba tudi revidirati sklep o znižanju plač. Uradniške plače je treba zvišati in slediti primeru češkoslovaške vlade, ki je z novim proračunom to tudi storila. Tudi »Jugoslovenski Lloyd« se zavzema za zvišanje uradniških plač.

— I Samomora tov. Mrakove »Slovenec« od 30. X. ne negira. Namiguje pa, da bi tov. Mrak samomor lahko zabil. Piskopejo, da ni rabil kot prvi poslanec Koče, ampak Mrak sam. Tudi to naj bi govoril Mrak, da je treba vlado pobiti in postrčiti. — Kdor more, naj verjame.

— I Za to, da bi bile glavne počitnice v septembru se zavzema »Slov. gospodar«. Kot razlog navaja, da je v septembru in oktobru največ dela. Otroci, zlasti revnejši, bi v teh mesecih pomagali pri delu in kaj zaslužili, da bi dobro preskrbljeni laže hodili v šolo. V oktobru se mora ponekod že kuriti in bi s tako spremembo tudi na kurilvu prihranili. — Notico posnema tudi »Domoljub« od 28. X.

— I »Kmetijski list« od 28. X. prinaša sliko predsednika JUU Ivana Dimnika in pod to naslednje besedilo: Ivan Dimnik, predsednik JUU, ki je bil premeščen po službeni potrebi v Beograd, je nastopil te dni službo v ministrstvu prosvete. (!)

— I Po »Venkovu« prinaša »Domoljub« od 28. X.: »10.000 Čehov, med njimi 600 učiteljev, je šlo na poizvedovanje v Rusijo. Le kakšen blagoslov bodo ti učitelji prinesli iz Rusije?«

— I Med zahtevami Jugosl. prof. udruženja pri ministru prosvete so tudi: Praktični učiteljski izpiti naj se nagrađijo. Draginski doklade naj se zvišajo. Vprašanje enotnih učbenikov naj se reši s pomočjo posebne komisije, ki bi izbrala posamezne učbenike. V nasprotnem primeru naj se povrnejo onim profesorjem, ki so se natečaja udeležili — dejanski stroški.

— I »Učiteljski glasnik«, glasilo opozicije pri JUU, objavlja članek »Preganjanje nacionalnega učiteljstva v Sloveniji«, v katerem skuša opravičiti zadnje premeštitve pri nas. Vsaj tako izzveniti to iz notice v »Slovenec« od 3. XI.

— I V Ljubljani je 600 šolarjev brez zajtrka. V Trbovljah boleha na jetiki 25% otrok. (»Slovenski dom« 2. XI.)

— I Na gimnaziji v Londonu so začeli uporabljati namesto knjig časopise. Na podlagi raznih izbranih člankov se vodi pouk. Kako se obnesejo ti poskusi, se še ne ve. (»Mariborer Zeitung« 3. XI.)

— I Volilcem na Rakeku se zahvaljuje »Slovenec« od 1. XI. in še dostavlja: Naša iskrena zahvala vsem državnim namestencem, ki so vkljub vsej agitaciji nasprotnikov, da naj ostanejo doma, oddali svoje glasove za našo listo. Izjemo je napravilo le učiteljstvo ljudske šole tako na Rakeku kot na Uencu, z edino častno izjemo na meščanski šoli.

— I V Kočevju so se ukinili 3 nemški razredi, ker je število nemških otrok premajhno in zato ti razredi nimajo več zakonite podlage. (»Trgovski list« 27. X.)

— I Nemška vlada je odobrila zakon bavarške pokrajinske vlade, s katerim sme državni namestnik na Bavarskem odpustiti iz službe 1676 katoliških redovnic. Zaenkrat jih bodo odpustili 600, druge bodo sledile kasneje. (»Slovenski gospodar« 28. X.)

— I Gospodarstvo prejšnjega odbora v Sv. Juriju v Slov. gorah, kritizira »Slovenski gospodar« od 28. X. predvsem, da je na šoli še 20.000 din dolga in da se je tako moderno uredilo stanovanje za namišljenega šolskega upravitelja.

— I Pogoji za uporabo šolskih prostorov v Ljubljani. Ljubljanski mestni šolski odbor je izdal o uporabi prostorov poseben pravilnik. Treba je napraviti prošnjo na mestni šolski odbor. Odkodnina za prostor znaša 10 din od ure za mestno občino, dalje bo treba plačati odkodnino za razsvetljavo in 10 din šolskemu slugi za snaženje. Vsaka eventualna škoda se mora povrniti, zato bo treba 200 din kavicje.

— I Mazanje lic, barvanje ustnic in manikiranje nohtov je v Turčiji učiteljicam prepovedano. »Straža v viharju« od 29. X. je uporabila to priliko, da je pavsalno napadla slovenske učiteljice. List pravi: »Prosvetni minister, ki bi izdal tako naredbo, zleti drugi dan s svojega stolčka. Pri nas je prva pedagoška krepka, da je učiteljica namazana kakor šolska tabla, ki jo brišeš z mokro gobo. Gimnazijke in učiteljice se ne smejo mazati, toda učiteljice — o, brez nadaljnjega! Saj so vendar kolikor toliko boljše in mnogo bolj približane »konkretnemu življenjskemu vzgojnemu idealu! Pri nas bi utegnili priti do kemalovih protikozmetičnih reform, če bi povsod prišli klerikalci in puritanci do oblasti. Zato so učiteljice pri vsakih volitvah agitirale proti njim. Včasih uradno, danes pa iz »lastnega prepričanja«.

— I 190 letnico ustanovitve je praznovala te dni novomeška gimnazija.

— I Čudna računica. V neki vasi, ki je oddaljena kakih 30 km od železnice, rabijo učenci drugega razreda računsko knjigo »Računski zadaci«. Na 24. strani, naloga 18. se glasi v tej knjigi: »Vlak napravi v eni uri 4.500 m, koliko napravi v 3 dneh?« In ta knjiga je doživela že 31. izdajo. (»Politika« 30. X.)